

FOTOĞRAF: VEDAT ARIK

Umutlu değil umutlu olmaya inanan biriyim

“Çok Özel İsimler Sözlüğü”nde hayattan umudu olan insanların hüznü hikâyelerini kaleme alan Müge İplikçi, bu öykülerin çaresizlikten doğduğunu söylüyor ve ekliyor; “Umuda inanıyorum. Umutsuz yaşamların yaşam olamayacağını düşünüyorum. Umut hep vardı ve olacak. En azından benim cephemde böyle.”

İpek Ceylan ÜNALAN iunalan@gazetevatan.com

Bilal, İrfan, Zeyno, Şule... Ve daha pek çoğu... Müge İplikçi umuda sınıksız sarılan öyküler sunuyor okura “Çok Özel İsimler Sözlüğü”nde. İnşaat işçilerinin, polislerin, esnafın, seyyar satıcıların pis pisine yiten hayatlarının bir nevi fotoğrafını çekiyor; insan olmanın ve insanca yaşamın günümüzde kolay olmadığına vurgu yapıyor. Kitapta yer alan karakterler için “En temel özellikleri 21. yüzyıl insanı olmaları; yeni çağın içerisinde kavrumaları ve savrulmaları” diyor Müge İplikçiyle yeni kitabını konuştuk.

■ “Çok Özel İsimler Sözlüğü”ndeki hikâyeleri okurken sanki çevremdeki insanların gözlemliyor ve kendi ağzlarından hiçbir şeyi saklamadan, sakınmadan hayat hikâyelerini dinliyormuş gibi hissettim. Kimi zaman düzene öfkelenim, kitaptaki karakterlerin yaşamadıklarına üzüldüm ve en çok da göz göre göre değiştiremediklerimize hayıflandım. Siz neler hissettiniz yazarken? O karakterlere bürünmek sizi zorladı mı?

Onları yazarken tanık olduklarımı düşündüm elbette. Hayatın içerisinde nasıl örselendiğimizi de. En beğendiğim de buna karşı alternatif bir yöntem geliştiremiyor oluşumuz. Bu çaresizlik, bana bu kitabı yazdırdı. Her bir karakter için o karakterin hayatına kendimce bir ayna tuttum. Kısa, anlamlı bir bakış... Kısa öykü tekniğinin verdiği olanakla yaptım bunu... Unuttuğumuz insanların aslında insanları ve hayatları ne kadar ele verdiğini bir kez daha hatırladım.

■ “Çok Özel İsimler Sözlüğü” İstanbul gibi çok katmanlı bir şehrin içinde kaybolan, yiten ya da debelenen hayatların hikâyesi. Bu hayatları tek bir çatı altında bir araya getiren nedir? Neden özel bu isimler?

Karakterlerin çok özel oluşu, gerçekten çok özel oluşlarından değil, çok sıradan hayatların içerisinde çok ağır yükler taşımalarıyla ilgili. Bu karakterlerin 21. yüzyıl insanı olmaları en temel özellikler. Bu yeni çağın içerisinde kavrumaları ve savrulmaları. İsimler, öylesine aklıma gelen isimler. Özel bir nedeni yok.

■ Peki, bu hikâyeleri birleştirilenler tünde neyi görecekler?

Sanırım pek de estetik olmayan bir şey görecekler. Mutsuzluk demeye dilim varmıyor.

Belki yalnızlık, iletişimsizlik, hoşgörüsüzlük ve hayat karşısındaki çekingencilik diyebiliriz. Ancak en önemlisi, tüm bunları yaşarken bu yükün farkında olmayan karakterleri görecekler. İşte bu hüznüdür.

Kimliklerimizi coğrafya belirliyor

■ Seniha, Bilal, İrfan, Yüksel... Memur, polis, öğrenci... Her birinin hikâyeleri farklı; ortak noktaları geleceğe dair umutlarının olması. Ancak her birinin kaderini ülkenin kaderi belirliyor. İster istemez İbni Haldun’un “Coğrafya kaderdir” sözü geldi aklıma. Sizce yaşadığımız coğrafyanın kaderimize etkisi var mı?

Giderek buna daha çok inanıyorum. Ortadoğu’da yaşananlara bakınca coğrafyanın kimlik olduğunu bile düşünüyorum. Üstelik nereye giderseniz gidin peşinizden geliyor. Bu kâderde bizlere böyleleri şiirsel diyarların düşmesini büyük bir zenginlik olarak görüyorum ancak kanın rengi ve çölün tozu araya girince, savaş, şiddet ve gericiğe dayalı populist manevraları hatırlayınca işimizin çok daha zor olduğunu bir kez daha anlıyorum. Kadın olma konusuna ise hiç girmeyeyim...

■ Kitabın en sarsıcı hikâyelerinden biri Simitçi İrfan’ın yaşamı... İrfan’ın “Sermaye piyasasının köleleştirdikleri, dünya bunun üzerinde döner ve bu yüzden hiçbir şeyi değiştiremeyen insan” sözü bir ok gibi saplanıyor insanın belleğine. Sizce de böyle mi onca uğraşa rağmen hiçbir şeyi değiştiremiyor mu insan?

Ben insana inanan biriyim. Kaldı ki umutlu olmaya inanan biriyim de. Umutlu değil ama umutlu olmaya inanan biri. Bu yüzden birçok şeyin değişebileceğine de inanıyorum! Bazı şeylerin hiç ama hiç değişmediğine defalarca tanık olmama rağmen. O öyküdeki kadar hayatın keskin olduğunu da düşünmüyorum bu arada! Ancak şu da var: Bir çoğunun hayatı çok ucuz, bunu da teslim etmek gerekiyor. Çığımızı bunu çok netleştirdi; kutuplaşmaları, safları çok netleştirdiği gibi.

Bardağı dolu görmekten yanayım

■ İşçi ölümleri, memurların yaşamları, varlıklarının sadece maddiyatla sınırlı kalan maneviyattan yoksun hayatları, hak hukuk aramanın lafta kaldığı bir dünya düzeni... Mecburen içine çekildiğimiz yozlaşmış bir dünya düzeni hakim diyebilir miyiz? Yaşadıklarımız öyle söylüyor... Aslında ben bardağı dolu görmekten yanayım. Kısaca, bu çaresiz gibi görünen duruma karşın, yani, yozlaşmış bir dünya düzeninin hâkimiyetine rağmen insanın özgürlüğünü arama çabasına her zaman saygı duymuş biriyim. İçine çekildiğimiz sistem içerisinde çok temel sorunlarımız var ve aslında bunların bir kısmı değişmeyecek nitelikte değil. Ancak bir

edebiyatçı olarak bu kitapta bunu tartışmadığımı biliyorsunuz. Bu kitapta sadece fotoğraf çektim!

■ Yiten hayatları ya da yiten insanlığı da işlemişsiniz öykülerinizde. Ancak her bir öykü her şeye rağmen “umudunu kaybetme, sen de kaybedersen işte o zaman yaşam biter” diye düşündürüyor. Bir umut ışığı mı yakmak istediniz okura?

Dediğim gibi umuda inanıyorum. Umutsuz yaşamların yaşam olamayacağını düşünüyorum. Umut hep vardı ve olacak. En azından benim cephemde böyle. Son öyküde, bir hayal kırıklığının ardından güne, yani hayata devam eder kahramanımız. Devam edeceğiz. Bildiğim budur.

ETİKET FİYATI: 13 TL

idefix	9.88 TL	www.kitapyordem.com	9.10 TL
D&R	9.88 TL	babıl	9.88 TL